

Ärende: VN/11423/2021

Begäran om utlåtande om regeringens proposition till lagen om tillsyn av social- och hälsovården

Bakgrundsinformation

Respondentens officiella namn

SAMS -Samarbetsförbundet kring funktionshinder rf

Namn på den som antecknat svaren

Marica Nordman, juridiskt ombud

Kontaktuppgifter till den ansvariga personen för svaret

Nina af Hällström, verkamhetsledare

Utlåtande av remissinstansen

1. Är tillämpning av lagen tillräcklig vad gäller de instanser som har ansvaret för att organisera social- och hälsovård (1 §, 4 § 1 punkten)?

Ja huvudsakligen [SAMS anser att det är bra att alla tjänsteproducenter enligt förslaget skulle höra till samma tillämpningsområde så att alla följer samma regler. Det förenhetligar och ger goda möjligheter att bättre följa kvalitén på tjänsterna. I undantagen till tillämpningsområdet står det att lagen inte ska tillämpas på annan socialservice som är nödvändig för klientens välfärd och som tillgodoser behov enligt 14 § 1 mom. 14 punkten i socialvårdslagen. Med hänvisning till undantagen i förslaget vill SAMS uttrycka oro över risken att vissa tjänster faller utanför tillämpningsområdet, så att en tillräcklig tillsyn och kvalitén på tjänsterna inte kan försäkras.]

2. Är tillämpningen av lagen på alla tjänsteproducenter på samma sätt en motiverad lösning oberoende av deras juridiska form och verksamhetens syfte (1 §, 4 § 2 punkten)?

Ja

3. Förbättrar de förutsättningar som ställs på tjänsteproducenten och verksamheten klient- och patientsäkerheten (2 kap., 16 §)?

Ja huvudsakligen [Det är viktigt att kvalitén på social- och hälsovården är god. Vi anser att god kvalitet borde lyftas fram som ett av lagens huvudmål. För att social- och hälsovården ska kunna anses vara av god kvalitet behöver aspekter som kundens självbestämmanderätt och delaktighet respekteras och förverkligas i exempelvis boendeservice. Dessa tjänster bör garantera ett människovärdigt liv på ett jämlikt sätt och möjligheten till att använda sitt eget modersmål. Även tillgänglighetsfrågor bör beaktas tillräckligt i enlighet med FN:s funktionshinderkonvention artikel 9.]

4. Minskar den separata registreringen av tjänsteproducenten och dess tjänstenheter, överförbarheten av tjänstenheter och riskbaserat förfarande vid godkännande tjänsteproducentens och myndighetens administrativa arbete (16 §, 21 §)?

Ingen åsikt

5. Minskar möjligheten att använda en gemensam tjänstenhet tjänsteproducentens och myndighetens administrativa arbete och förbättrar detta möjligheterna att övervaka verksamheten som en helhet (4 § 6 punkten, 22 §)?

Ja huvudsakligen [När informationen förmedlas genom en gemensam tjänstenhet till tillsynsmyndigheten innebär att den direkta kontakten inte finns. SAMS befarar att det i sin tur kan leda till att all information inte når tillsynsmyndigheten.]

6. Är begreppet auktoriserad tjänsteproducent och dess uppgifter motiverade (4 § 6 punkten, 22 §)?

Ja huvudsakligen [Begreppet befullmäktigad tjänsteproducent understödes.]

7. Finns det andra alternativ för begreppet auktoriserad tjänsteproducent?

Ingen åsikt

8. Är de bestämmelser som gäller tjänsteordnarens och tjänsteproducentens egenkontroll tillräckliga (4 kap.)?

Inte i alla avseenden [Egenkontroll och tillhörande egenkontrollplan är viktiga verktyg i att försäkra att servicen är av god kvalitet och att patient- och klientsäkerheten uppföljs. SAMS vill ändå i detta sammanhang lyfta fram att tillsynen av social- och hälsovårdstjänsternas kvalitet länge har varit bristfällig och att fokus legat på egenkontroll. SAMS anser därför behövs tydligare anvisningar hur egenkontrollen ska tillämpas. Genom utveckling av egenkontroll och tydliga anvisningar kan man bättre försäkra att egenkontrollen de facto fungerar. Det är viktigt att i detta arbete även delaktiggöra serviceanvändarna i enlighet med FN:s funktionshinderkonvention artikel 4.3. Det kan exempelvis göras via organisationerna som representerar dem. Det är också viktigt att egenkontrollplanen tar hänsyn till hur den enskilda klientens kontinuitet av servicen främjas.]

9. Har tillsynsmyndigheten tillräckliga medel med tanke på klient- och patientsäkerheten (5 kap.)?

Inte i alla avseenden [Det behövs tydliga och fungerande sanktioner till de situationer där tjänsteproducenten försummar sina skyldigheter, så att det finns verkliga möjligheter att ingripa i försummelser. Det här är viktigt med tanke på klienternas rättssäkerhet.]

10. Andra fritt formulerade observationer om lagen om tillsyn av social- och hälsovård?

Det är viktigt att serviceanvändarna får information om tillsyn och till det tillhörande egenkontrollplan m.m. på svenska. Den hör informationen måste även ges på ett sätt som är

förståeligt för personen. Här måste en persons språkliga behov beaktas. Exempelvis behovet av kommunikation på lättläst svenska eller finlandssvenskt teckenspråk.

SAMS vill avslutningsvis lyfta fram att tillräckliga personalresurser skulle vara viktigt även från ett patient- och klientsäkerhetsperspektiv.

Nordman Marica

SAMS - Samarbetsförbundet kring funktionshinder rf